

Konkurs "Przeboje są wśród nas"

11 Listopada w naszej gminie

I sesja nowej Rady Gminy

Ślubowanie wójta Waldemara Chmielarza

Konkurs "Stop dopalaczom" w ZSP w Rudnikach

Uzdolniona teatralnie młodzież z Rudnik

KURIER RĘDZIŃSKI

Nr 5/88 LISTOPAD/GRUDZIEN 2010 egzemplarz bezpłatny

ISSN 1640 - 9213

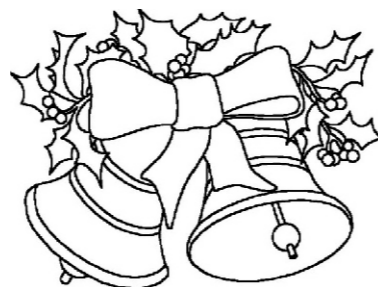
Uwaga!
W numerze prezent świąteczny - bezpłatna płyta z kolędami i pastorałkami w wykonaniu dzieci i młodzieży z naszej gminy. Niech ta płyta umili Państwu nadchodzące Boże Narodzenie. Wesółych Świąt!

*Jest taki czas, co łączy w śmiech zmienia,
jest taka moc, co smutek w radość przemienia,
jest taka siła, co spełnia marzenia...
To właśnie magia Świąt Bożego Narodzenia.*

Zdrowych, pogodnych, radosnych i rodzinnych świąt Bożego Narodzenia życzy mieszkańcom oraz przyjacielom gminy Rędziny

Wójt Waldemar Chmielarz

Ważne telefony i adresy

Urząd Gminy w Rędzinach
ul. Wolności 87, 42-242 Rędziny
tel/fax. 034 32 79 014, 034 32 79 085, 034
32 79 441

Urząd Stanu Cywilnego
ul. Wolności 87, 42-242 Rędziny
tel. 034 32 79 014 lub 034 32 79 085

Szkoła Podstawowa im. Gustawa Morcinka w
Rędzinach
ul. Szkolna 7, 42-242 Rędziny
tel. 034 32 79 019

Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Kościelcu
ul. Wolności 93, Kościelec, 42-240 Rudniki
tel. 034 32 00 212

Szkoła Podstawowa w Koninie im. Marii Konopnickiej
ul. Szkolna 37, Konin, 42-240 Rudniki
tel. 034 32 79 552

Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Pułaskiego
w Rędzinach Osiedlu
ul. Działkowiczów 3, 42-242 Rędziny
tel. 034 32 79 008

Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Jana Pawła II
w Rudnikach
ul. Szkolna 11, 42-240 Rudniki
tel. 034 32 79 541

Gimnazjum im. Armii Krajowej w Rędzinach
ul. Działkowiczów 20, 42-242 Rędziny
Tel. 034 32 01 450

Gminne Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy
w Rędzinach
ul. Wolności 126, 42-242 Rędziny
tel. 034 32 79 005

Gminne Przedszkole Rędziny - Osiedle
ul. Broniewskiego 7, 42-242 Rędziny
tel. 034 32 79 004

Gminne Przedszkole w Kościelcu
ul. Wolności 90, Kościelec, 42-240 Rudniki
tel. 034 32 00 194

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Ul. Mickiewicza 7, 42-242 Rędziny
tel. 034 32 01 015

Gminny Zakład Komunikacyjny
ul. Dworcowa 8, 42-240 Rudniki
tel. 034 32 79 588
kasa GZK 034 3201 530

Urząd Pocztowy w Rędzinach
ul. Wolności 87, 42-242 Rędziny
tel. 034 32 79 259

Urząd Pocztowy w Rudnikach
ul. Ogrodowa 8, 42-240 Rudniki

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Działkowiczów 20, 42-242 Rędziny
tel. 034 32 01 443 lub 034 32 01 444

Gminny Ośrodek Kultury w Rędzinach
Gminna Biblioteka w Rędzinach
ul. Mickiewicza 7, 42-242 Rędziny
tel. 034 32 79 998

Biblioteka w Rudnikach
tel. 034 3279 570

Policja
Tel. alarmowy 997
Komisariat Policji w
Kłomnicach (teren działania -
Rędziny, Rędziny Osiedle, Rędziny Ołowianka,
Marianka Rędzińska, Rudniki)
tel. 034 3281007,

Strony www i e-maile

www.gokredziny.pl
e-mail: gokredziny@op.pl

www.redziny.pl
e-mail:
ug@redziny.pl
informatyk@redziny.pl
Inwestycje@redziny.pl
przestrzenna@redziny.pl
geodezja@redziny.pl

www.czestochowa.powiat.pl
e-mail:
starostwo@czestochowa.powiat.pl
www.razemnawyzyny.pl
e-mail:
biuro@razemnawyzyny.pl
www.silesia-region.pl

• Pismo wydane przez Urząd Gminy •

Narodowe Święto Niepodległości w naszej gminie

Uroczystą mszą świętą w kościele pw. Najświętszej Maryi Panny Różańcowej w Kościelcu rozpoczęły się w środę 10 listopada obchody Narodowego Święta Niepodległości w gminie Rędziny. W nabożeństwie uczestniczyły władze samorządowe z wójtem Waldemarem Chmielarzem oraz przewodniczącą Rady Gminy Stefanem Knolem

oraz radnymi, a także przedstawiciele szkół wraz z pocztami sztandarowymi i mieszkańcy.

Po mszy uczestnicy nabożeństwa przemaszerowali do Szkoły Podstawowej w Kościelcu Tam odśpiewano hymn narodowy, a następnie widzowie obejrżeli okolicznościową akademię przygotowaną przez najmłodszych uczniów podstawówki.

IB

Przebojowy konkurs

Ponad 90 solistów wzięło udział w III Wojewódzkim Konkursie Piosenki „Przeboje są wśród nas”. Organizatorem przeglądu był Gminny Ośrodek Kultury w Rędzinach. Wokaliści wykonywali znane i lubiane przeboje sprzed lat. Były to szlagiery z lat 60., 70. i 80. Na przegląd do Rędzin przyjechali wokaliści z całego regionu częstochowskiego. Jury oceniało przedstawiciele gminy Rędziny, a także m.in. reprezentantów Ręszkowic, Poraja, Wręcycy Wielkiej, Koziegłów, Częstochowy, Koniecpola, Białej, Ostrów nad Okszą, Miedźna oraz Borowna. Laureatami konkursu zostali: Emilia Grzyb, Oliwia Ciura, Hanna Kotowska, Maria Tkacz, Sandra Golanowska, Martyna Balcerek, Karolina Kluza, Wiktoria Majchrzak, Monika Bocian, Bartosz Pijet, Karina Bryła, Alicja Szulc, Klaudia Drażkiewicz, Kinga Hyra, Martyna Pełka, Klaudia Purgal, Klaudia Stanirowska, Aleksandra Nazimek, Damian Hyra, Malwina Tkacz, Aleksandra Staniewska, Natalia Galle, Angelika Proszowska, Aleksandra Gouda, Adam Sikorski,

Paulina Labocha, Ewelina Woźniak oraz Anna Soluch. Wszyscy nagrodzeni wykonawcy zaprezentowali się szerokiej publiczności na specjalnym koncercie galowym, który odbył się w rędzińskim GOK-u 12 grudnia.

IB

Świąteczne kolędowanie

Niecodzienny prezent dla mieszkańców naszej gminy przygotował Gminny Ośrodek Kultury w Rędzinach. Specjalnie na Boże Narodzenie ośrodek nagrał płytę z kolędami i pastorałkami. Na krążku znalazły się kolędy, pastorałki oraz piosenki o tematyce świątecznej w wykonaniu dzieci oraz młodzieży na co dzień uczęszczających do Studia Piosenki działającego przy GOK-u.

Na płycie utrwalono tak znane i popularne kolędy jak: "Lulajże Jezuniu", "Gdy śliczna Panna" czy "Gdy się Chrystus rodzi", jak i znane, zwłaszcza wśród najmłodszych melodyjne i pogodne piosenki bożonarodzeniowe - "Święta, święta" oraz szlagier duetu Wasowski-Przybora z "Kabaretu Starszych Panów" - "Ma całej polaci śnieg". Nad przygotowaniem wokalistów do nagrania czuwała instruktorka GOK-u Agnieszka Krzynowek, a nagrania dokonał współpracujący z ośrodkiem muzyk Michał Trąbski, basista znanego zespołu Zakopower. Na płycie śpiewają same dziewczęta: Maja Korgól, Natalia Kubica, Oliwia Ciura, Marika Oracz, Natalia Krzynowek, Ewelina Broni, Klaudia Stanirowska, Magdalena Sołtys, Klaudia Zamożna, Patrycja Bronis i Malwina Tkacz.

Listę wykonawców zamyka instruktorka Agnieszka Krzynowek, która nagrała ostatni utwór na płycie - pastorałkę "Nie było miejsca".

KOMUNIKATY

GZK w święta

Gminny Zakład Komunikacyjny informuje, że w Wigilię 24 grudnia autobusy GZK kursować będą cały dzień według rozkładu obowiązującego w dni robocze. 25 i 25 grudnia obowiązywać będzie natomiast rozkład świąteczny. Jednocześnie GZK zaprasza na swoją nową stronę internetową. Pod adresem www.gzkredziny.pl znaleźć można informacje na temat historii zakładu, aktualności oraz oczywiście rozkład jazdy.

Urząd Gminy w Wigilię nieczynny

Wójt Gminy Rędziny informuje, że w dniu 24 grudnia 2010 r. (piątek) t.j. Wigilia Bożego Narodzenia Urząd Gminy Rędziny będzie nieczynny. (Zarządzeniem Nr 96/2010 Wójta Gminy Rędziny, 24.12.2010 r. został ustalony dniem wolnym od pracy w Urzędzie Gminy Rędziny, w zamian za dzień 25 grudnia 2010 r.)

Wybory 2010

Za nami kolejne wybory do samorządu. 21 listopada mieszkańcy gminy Rędziny wybierali radnych gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich, a także, spośród siedmiu kandydatów, wójta.

W wyniku wyborów 21 listopada 2010 roku ukształtowała się nowa Rada Gminy Rędziny.

Rada Gminy Rędziny VI kadencji 2010-2014

1. Grażyna Dudzik
2. Ryszard Fuchs
3. Adam Jaruga
4. Jerzy Komorowski
5. Barbara Krzywda
6. Mirosława Michalak
7. Dorota Miśkiewicz
8. Maciej Mróz
9. Grzegorz Ostrowski
10. Roman Pakuła
11. Jolanta Palacz
12. Anna Polińska
13. Andrzej Rzeziński
14. Norbert Sołtys
15. Helena Wiewiórowska

Głosowanie na wójta 21 listopada nie przyniosło rozstrzygnięcia, w związku z tym 5 grudnia odbyła się II tura wyborów. Kandydatów było dwóch: Małgorzata Wierzbicka oraz Waldemar Chmielarz. Wójtem na VI kadencję 2010-2014 został ponownie Waldemar Chmielarz.

W czwartek 2 grudnia odbyła się pierwsza sesja nowo wybranej Rady Gminy Rędziny VI kadencji. Radni otrzymali zaświadczenia potwierdzające ich wybór na radnych, a następnie złożyli uroczyste ślubowanie. Na pierwszej sesji radni wybrali przewodniczącego i dwóch wiceprzewodniczących Rady Gminy. Przewodniczącym został radny Roman Pakuła, funkcję wiceprzewodniczącego objęli: Norbert Sołtys i Ryszard Fuchs.

13 grudnia radni spotkali się po raz drugi w tej kadencji. Tego dnia w programie sesji, oprócz spraw bieżących, znalazło się złożenie ślubowania przez nowo wybranego Wójta Gminy Rędziny Waldemara Chmielarza.

W trakcie sesji radni przekazali kwiaty oraz podziękowania na ręce długoletniego radnego i przewodniczącego Rady Gminy poprzedniej kadencji Stefana Knola. Na obu sesjach gościli sołtysi gminy Rędziny.

IB

MŁODZIEŻ MÓWI „STOP DOPALACZOM”

30 listopada 2010 roku w Gminnym Ośrodku Kultury w Rędzinach odbył się Otwarty Międzygimnazjalny Konkurs Plastyczny o Charakterze Profilaktycznym „STOP DOPALACZOM”, zorganizowany przez Gimnazjum nr 2 w Rudnikach pod patronatem Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja ta jest fundatorem nagród dla zwycięzców. Do udziału w konkursie zgłosiła się młodzież z gimnazjów w: Zawadzie, Witkowicach, Kłomnicach, Rzeręczycach, Garnku, Rędzinach oraz uczniowie z Gimnazjum nr 2 w Rudnikach. W szranki stanęło 14 uczennic. Forma pracy wymagała od młodych artystów stworzenia plakatu, a ujęcie tematu, poświęconego tak ważnemu i trudnemu zagadnieniu, jakim są dopalacze, zaskoczyło członków jury swą

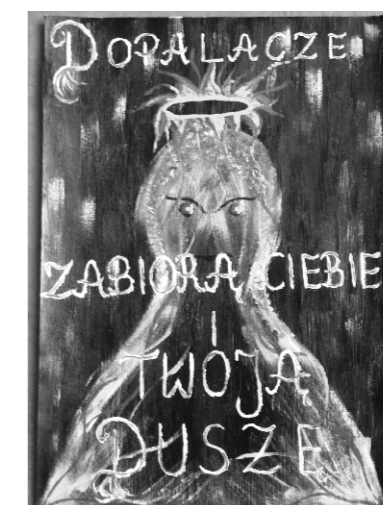

oryginalnością i pomysłowością. Poziom prac był wysoki i stanowił dla komisji konkursowej w

Nagrodzone prace

I miejsce

II miejsce

III miejsce

składzie: Marta Jendrasiak, Agnieszka Krzynowek, Bernadeta Pietruszka, prawdziwe wyzwanie. Laur zwycięstwa za zajęcie I miejsca przypadł w

udziale Magdaleny Rak ze szkoły w Rzeręczycach, II miejsce wywalczyła Kamila Postawa z Witkowic, a III Martyna Kowalik z gimnazjum w Kłomnicach. Komisja konkursowa przyznała również dwa wyróżnienia. Jedno z nich otrzymała Patrycja Karoń z Gimnazjum nr 2 w Rudnikach, a drugim cieszyć się mogła Luiza Musiał ze szkoły w Zawadzie.

Konkurs został przygotowany i przeprowadzony przez nauczycielki Gimnazjum nr 2 w Rudnikach: Magdalenę Kolewińską Kołdon, Agnieszkę Krzynowek, Ięgę Długoszewską Zawadzka we współpracy z Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Ośrodkiem Kultury w Rędzinach.

Wigilia i Boże Narodzenie w innych krajach

Wigilia Świąt Bożego Narodzenia nie jest tak naprawdę świętem, ale w polskiej obyczajowości i tradycji tak jest traktowana. Począwszy od uroczystej kolacji, dniem obchodzonym świątecznie i powszechnie uważanym za najbardziej rodzinny dzień w roku (w wielu krajach nie ma aż takiego znaczenia). Podobnie jak w Polsce Wigilię obchodzi się na Litwie, w Czechach i na Słowacji, zazwyczaj z wieloma zapożyczeniami ze starosłowiańskiego Święta Godowego. Nieznany poza Polską (z wyjątkiem Litwy) jest zwyczaj łamania się opłatkiem.

W Wielkiej Brytanii praktycznie Wigilii nie obchodzi się. W pierwszy dzień Świąt Bożego Narodzenia charakterystycznym daniem obiadowym jest pieczony indyk z borówkami. W wigilię natomiast rozdają sobie prezenty. Wigilii nie ma również w Holandii i coraz częściej w Belgii, gdzie zamieniana jest na uroczyste śniadanie świąteczne w restauracji. We Francji najważniejszy jest obiad świąteczny, z pasztetem z gęskiej lub kaczej wątróbki, ostrygami i wędzonym łososiem. Powszechnie podczas Wigilii jada się mięso, zwłaszcza indyka. W Danii natomiast podczas Wigilii podaje się pieczoną kaczkę a na zakończenie ryż z migdałami. W austriackich domach na wigilijnym stole znajduje się karp lub kaczka, a w Niemczech kiełbaski i sałatka kartoflana. W Norwegii podczas Wigilii podaje się żeberka wieprzowe (po norwesku Ribbe) i gotowane mięso owcze (po norwesku pinnekjøtt) lub specjalne danie przygotowane z solonej oraz gotowanej ryby (która wcześniej leżała w ługu sodowym przez 2-3 dni), którą następnie podaje się z boczkiem. Potrawa ta nosi nazwę Lutefisk. W Belgii Wigilia jest dniem przeznaczonym na ceremonie religijne i przedstawienia upamiętniające narodziny Jezusa. - W Grecji w świąteczny wieczór dzieci chodzą od

domu do domu i zbierają słodczyce w zamian za śpiewanie kolęd. Na każdym stole znajdziemy Chleb Chrystusa, duże słodkie bochenki w różnych kształtach i z różnymi zdobieniami. Drzewka świąteczne nie są w Grecji popularne. W krajach pozaeuropejskich związanych z katolicyzmem spotyka się rysy charakterystyczne dla danej kultury:

-Boliwijczycy w Wigilię święcą własnoręcznie wykonane figurki. Następnie trwa całonocna zabawa.

-W Kolumbii świętuje się już od 8 grudnia, przystrajając krzewy ozdobami i lampkami. Nie ma wieczerzy, ale po ostatniej mszy świętuje się przez całą noc.

- W Meksyku, gdzie święta są obchodzone w atmosferze religijnej, typowym zwyczajem jest piniata. Jest to ludowy zwyczaj w krajach latynoskich osadzony w tradycji bożonarodzeniowej. Zabawa polega na strąceniu specjalnie przygotowanej kuli wypełnionej przezeważnie słodczymi, których

uczestnicy starają się zebrać jak najwięcej.

-Na Filipinach przez cały okres Adwentu zdobi się domy i ulice oraz przedstawia się szopkę z udziałem aktorów.

-W Kamerunie, gdzie święta przypadają na okres wakacji i wzmożonych prac polowych, Wigilia jest dniem wolnym; pali się wówczas ogniska, czyta Biblię i śpiewa pieśni.

-W Panamie natomiast dużą uwagę przywiązuje się do świecidełek za oknem. Wieczera wigilijna nie istnieje. W wielu domach jest to normalny dzień jak każdy inny.

Sukces Teatru MASKA

Sukcesem może poszczycić się zespół teatralny **MASKA**, który działa w Gimnazjum nr 2 już od kilku lat. Opiekunem zespołu jest Iga Długoszewska Zawadzka, z kolei Agnieszka Krzynowek dba o oprawę muzyczną spektakli. Dekoracje przygotowuje Marta Krupka. 29.10.2010 roku **MASKA** wywalczyła I miejsce w eliminacjach międzypowiatowych II Wojewódzkiego Konkursu Małych Form Teatralnych o charakterze profilaktycznym w Częstochowie. Dzięki temu 17.11.2010r. reprezentowaliśmy powiat częstochowski w konkursie wojewódzkim w Katowicach. Kolejne laury przypadły w udziale **MASCE** w listopadzie br. podczas prezentacji konkursowych w ramach Przeglądu Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Artystycznych Powiatu Częstochowskiego „ZŁOTA LILIA 2010”. Nasz teatr wygrał przegląd, zajmując II miejsce (I miejsca nie przyznano). Przedstawienie, które wystawili młodzi artyści nosi tytuł „Decyzja”. Opowiada ono historię nastolatki uwikłanej w problemy współczesnego świata. Natalia, grana przez Paulinę Majchrzak, boryka się z brakiem zrozumienia i wsparcia ze strony swoich najbliższych mamy (w tej roli Karolina Chudy) i ojca, którzy pochłonięci robieniem kariery zawodowej, ignorują potrzeby i uczucia własnego dziecka. Nastolatka znajduje pocieszenie w narkotykach. Dzięki pomyślnemu rozwojowi wypadków dziewczynie udaje się otrząsnąć z nałogu i jej życie zostaje ocalone. Metaforycznie przedstawiony nałóg - narkomania pokazuje młodym ludziom, że zawsze można znaleźć wyjście z trudnej sytuacji. W tym spektaklu o charakterze profilaktycznym wystąpili również Adam Kabat- dealer narkotykowy, Aleksandra Gołda anioł, która po mistrzowsku zaśpiewała dwie piosenki: „Litanię” Edyty Górniak oraz „Dziwny jest ten świat” Czesława Niemena. Niezwykle sugestywnie zagrały swoje role dziewczyny, które wykonały

układ pantomimiczny. Są to: Katarzyna Olszewska, Wiktoria Olszewska, Paulina Urbaniec, Natalia Krogulec, Magdalena Sikorska, Joanna Wojtasik.

Z kolei 10 grudnia **MASKA** została zaproszona jako gość specjalny do zaprezentowania swoich umiejętności podczas finału IX edycji konkursu prewencyjno - ekologicznego dla szkół ponadgimnazjalnych „Żyjmy bezpiecznie w zdrowym środowisku”, ogłoszonego po raz kolejny przez Komendę Miejską Policji w Częstochowie wspólnie z Ligą Ochrony Przyrody w Częstochowie, Urzędem Miasta Częstochowy, Starostwem Powiatowym w Częstochowie, Delegaturą Kuratorium Oświaty w Częstochowie, Sądem Okręgowym w Częstochowie, Dyrekcją Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. Nasz spektakl został zaprezentowany przed wręczeniem nagród zwycięzcom konkursu w sali konferencyjnej KMP w Częstochowie, przy ul. Ks. J. Popiełuszki. W lutym 2011 roku nasz szkolny teatr zaprezentuje się przed młodzieżą gimnazjalną w Gminnym Ośrodku Kultury w Lelowie.

Iga Zawadzka-Długoszewska

Boże Narodzenie

Pierwsza informacja o święcie Bożego Narodzenia obchodzonego 25 grudnia pochodzi z roku 356 n.e. Wcześniej prawdopodobnie dzień narodzin Jezusa obchodzono 6 stycznia. 25 grudnia ustanowiono dniem świątecznym jako przeciwwagę do pogańskiego święta słońca. Podobnie jak dzień, nieznanym jest dokładny rok narodzin Jezusa, wiadomo już prawie na pewno, że rok 0 (zero) nie jest rokiem narodzin Chrystusa. Wiadomo, że wzmiankowany w Nowym Testamencie, król Herod zmarł w 4 roku p.n.e. toteż niektórzy badacze skłaniają się do przyjęcia tego roku jako roku narodzin Jezusa, inni natomiast podejrzewają, że 'gwiazda betlejemską' towarzyszącą narodzinom była kometą Haleya widoczną w 12 roku p.n.e lub kometą opisaną także przez chińskich kronikarzy w 5 roku p.n.e. W średniowieczu święto Bożego Narodzenia było świętem wesołym i obchodzonym niezwykle hucznie, dopiero w XVII wieku zaczęła się kształtować tradycja jaką znamy do dziś, a więc święta radosnego ale też pełnego zadumy nad życiem, śmiercią i zbawieniem.

W kościele Zachodu Wigilia Bożego Narodzenia (z łac. vigilia - czuwanie, straż) jest obchodzona 24 grudnia. W kościołach wschodnich: greckokatolickim i prawosławnym 6 stycznia (w związku z posługiwaniem się kalendarzem juliańskim), a w Kościele ormiańskim 5 stycznia. Dzień wigilii Bożego Narodzenia bywał też przesuwany. Według tradycji ludowej (wciąż żywej np. na Kielecczyźnie), w latach, gdy 24 grudnia wypada w niedzielę wigilia nie mogła być obchodzona, ponieważ niedziela nie przyjmuje postu. W takim przypadku wieczerzę wigilijną urządzano już w sobotę, a Boże Narodzenie świętowało się przez trzy dni.

Bożonarodzeniowe zwyczaje

Tradycyjnie wieczerza wigilijna rozpoczyna się wraz z pierwszą gwiazdką na niebie. Jest to symboliczne nawiązanie do Gwiazdy Betlejemskiej, oznaczającej narodziny Jezusa, którą wg Biblii na wschodniej stronie nieba ujrzeli Trzej Królowie. Kolację, w polskiej tradycji, rozpoczyna łamanie się opłatkiem, składanie życzeń, a także modlitwa i czytanie fragmentu Ewangelii według św. Mateusza lub Łukasza

dotyczącego narodzin Jezusa.

Na stole, przykrytym białym obrusem z wiązką sianka pod spodem, ustawia się jedno nakrycie więcej niż jest uczestników wieczerzy. Jest ono symbolicznie przeznaczone dla niezapowiedzianego gościa, natomiast dawniej dla ducha przodków.

Niegdyś wigilijna kolacja była mocno związana ze światem duchów, a dusze zmarłych krewnych były szczególnie wyczekiwane tego wieczoru. Aby nie wyrządzić krzywdy przybyłym, nie należało zajmować miejsca bez jego uprzedniego zdmuchnięcia, bo mogła na nim już siedzieć dusza. W zależności od regionu i tradycji rodzinnych zestaw wigilijnych potraw jest różny, ale

zwyczajowo na wigilijnym stole powinny znaleźć się wszystkie płody ziemi, a potraw powinno być dwanaście. Każdej należy spróbować, co ma zapewnić szczęście przez cały rok. Dzień wigilijny bogaty jest w zwyczaje i przesady posiadające magiczną moc, zazwyczaj znajdujące swój rodowód w lokalnych, przedchrześcijańskich wierzeniach. Jednym z nich był zakaz szycia, tkania,

motania i przędzenia. Uważano je za czynności szczególnie lubiane przez demony wody, które mogły zjawić się wszędzie tam, gdzie zakaz złamano.

Do dzisiaj przestrzega się, aby w Wigilię nie kłócić się i okazywać sobie wzajemnie życzliwość. Przetrwiał też przesąd, że jeśli w wigilijny poranek pierwszym gościem w domu będzie młody chłopiec, przyniesie to szczęśliwy rok. W małym stopniu przetrwała również tradycja umieszczania w jednym uszku w barszczu grosika, dla tego kto na niego trafił szykowało się szczęście przez najbliższy rok. Wszelkie zranienia oraz choroby w czasie świąt odbierane są jako zapowiedź kłopotów ze zdrowiem.

Myśliwi tego dnia tradycyjnie udają się na polowanie, którego pomyślny wynik zapewni opiekę na cały rok patrona łowiectwa św. Huberta. Istnieje także przesąd aby spróbować każdej z dwunastu wigilijnych potraw aby nie zabrakło jej w następnym roku. Niektórzy pozostawiają w portfelu łuski z karpia, które mają przynieść szczęście.

Ciekawostki związane z Bożym Narodzeniem

Choinka oraz wysyłanie kart świątecznych, to atrybuty świąt, bez których trudno wyobrazić sobie Boże Narodzenie.

Choinka

Choinki zaczęto przystrajać już w XIV wieku. Pierwotnie wieszano na nich jabłka, które były przypomnieniem grzechu pierworodnego, a także symbolem płodności. Świeczki symbolizowały Światłość świata, czyli Chrystusa, były też związane z kultem zmarłych. Początkowo świece zapalano właśnie dla nich. W zależności od regionu na choinkach zawieszano odmienne ozdoby - ciastka i suszone owoce, a także ozdoby własnoręcznie wykonane z papieru i słomy. Łańcuchy zrobione np. z rodzynek, migdałów czy pierników specjalnie wieszano nad świeczkami, aby płomień mógł przepalić nitkę i przysmaki same spadły. Potem, gdy upowszechniły się już choinki stojące, przyjął się zwyczaj ozdabiania ich wierzchołką papierowym aniołem i gwiazdą, która symbolizowała Gwiazdę Betlejemską.

Symbol gwiazdy występował w zwyczajach bożonarodzeniowych już wcześniej, zanim upowszechniły się choinki. Gwiazdy wykonywano ze słomy i kolorowych papierków. Błyszczące ozdoby metalowe zostały wynalezione także w Niemczech w 1610 roku. Zaczęto już wówczas używać srebra przy wykorzystaniu maszyn do odlewów. Ozdoby z tego metalu jak i innych stopów były używane do połowy XX wieku.

Pierwsze choinkowe bombki, zwane w Małopolsce bańkami, pojawiły się w Polsce dopiero w XIX w. Były wykonywane ze szkła dmuchanego i początkowo imitowały owoce i orzechy, ale z czasem wzornictwo wzbogacało się o bombki w kształcie przedmiotów codziennego użytku, np. bucików, parasolek, instrumentów muzycznych czy też postaci zwierzątek i pająków. Zabawki choinkowe pierwotnie sprowadzano z zagranicy, a ich prawdziwym zagłębieniem była Norymberga. Ozdoby stamtąd upowszechniły

się w Polsce do tego stopnia, że zaczęły podnosić się protesty przeciwko modzie na tę cudzoziemską.

Zwyczaj ubierania choinki rozpowszechnił się w Europie dopiero około dwieście lat temu, zaś w niektórych częściach Polski przyjął się stosunkowo niedawno, w 2. połowie XX wieku.

Na tereny Polski strojna choinka przywędrowała na przełomie XVIII i XIX wieku. W zaborze pruskim zwyczaj propagowali pruscy żołnierze i urzędnicy. Najpierw był on znany tylko wśród arystokracji. Na dwór królewski choinki trafiły w XVIII wieku dzięki Marii Leszczyńskiej, która została żoną króla Francji Ludwika XV i jako pierwsza udekorowała Wersal choinkami. Zwyczaj ten poznała w Alzacji, gdzie wcześniej spędziła kilkanaście lat. Z czasem oprócz arystokracji przejęła go także szlachta i mieszczaństwo, a najpóźniej mieszkańcy wsi. W niektórych regionach południowej Polski choinki pojawiły się dopiero po II wojnie światowej. Zwyczajowo stała ona przynajmniej do Trzech Króli, ale najczęściej do Matki Boskiej Gromnicznej.

Kartka świąteczna

Pierwszą kartkę z życzeniami z okazji Świąt Bożego Narodzenia wysłał w 1842 r. 16-letni londyński artysta, William Maw Egle, ale jego pomysł nie został doceniony przez adresata. W następnym roku pojawiły się w Wielkiej Brytanii kartki zrobione na prywatne zamówienie sir Henry'ego Cole'a, pierwszego dyrektora Muzeum Wiktorii i Alberta w Londynie. Choć dzięki wynalezieniu kolei żelaznych koszty przesyłek pocztowych coraz bardziej spadały, to cena produkowanych ręcznie kartek nie sprzyjała popularyzacji nowego zwyczaju. W 1875 r. kartki świąteczne pojawiły się w Ameryce, za sprawą urodzonego we Wrocławiu Louisa Pranga. W jego drukarni już wcześniej powstawały kartki z motywami kwiatowymi. Zaslugą Pranga było nie tylko wprowadzenie wzorów typowo bożonarodzeniowych, ale także organizowanie konkursów (z wysokimi nagrodami pieniężnymi) na najpiękniejsze kartki świąteczne. Zapewne dzięki nim po kilku latach wybór był już spory: od najstarszych, typowo religijnych scen Narodzenia Dzieciątka, po drzewka świąteczne, kompozycje z ozdób choinkowych oraz wizerunki św. Mikołaja. Wysyłanie życzeń świątecznych na specjalnych kartonikach stało się popularne na całym świecie dopiero w latach 20. XX wieku. W Polsce kartki świąteczne pojawiły się pod koniec XIX w.